

Hemlig resa med *SPF Seniorerna Enabygden* till Västmanland 2018-06-12

Denna soliga tisdagsmorgon antrade cirka 30 SPF-are från Enabygden Åkerlunds silverglänsande buss i Enköping för resa mot okänt mål. Vid ratten satt **NN**. Färdriktningen var först sydlig men vid Svinnegarn byttes den mot väst via Vela och Hummelsta. Efter någon halvtimme nådde vi så Västerås, där vår guide, *Irene Sangermark*, plockades upp vid Vallby friluftsmuseum.

Resan fortsatte på gamla Köpingsväg en till Dingtuna och Kolbäck.

Där vände vi mot syd igen och hamnade till slut i Strömsholm och *Jazzens museum*. Besöket där började med kaffe och avslutades med en intressant rundtur i alla små rum om jazzens storheter med början i

New Orleans och vidare ut i världen. Några svenska förgrundsfigurer som Alice Babs, Charlie Norman och Povel Ramel hade tillägnats egna rum men många fler passerade revy.

Efter kaffet berättade Irene om hur jazzbandsledaren, teaterchefen och entusiasten Rolf Carvenius 1999 skapade Europas första och enda jazzmuseum i ett gammalt behandlingshem. Han lyckades tigga ihop cirka 12 000 föremål av alla de slag. Många är förstas instrument och scenkläder men även Simon Brehms cykel hänger i taket, en skifflebräda står i ett fönster och balkongens smide kommer direkt från New Orleans. För ett tiotal år sedan var aktiviteten hög på Jazzens museum med åtskilliga sommarkonserter. Tyvärr har intresset sjunkit på senare tid och nu ges bara enstaka konserter på Tidö slott. Irene avslutade sitt framförande med att inför en tacksam publik berätta om och sjunga ett antal svenska eurovisionslåtar under 60 år.

Från Jazzmuseet for vi vidare till Strömsholms slott som uppfördes av Gustav Vasa som försvarsborg på en ö i Kolbäckssån ca 1550. Borgen byggdes om till slott för drottning Hedvig Eleonora under 1600-talet av Nicodemus Tessin d.ä. och är idag museum. Här har Armén haft sin ridskola, vilket så småningom gett

upphov till dagens stuteri, ridsportgymnasium och djursjukhus m.m. Den närliggande Thottska villan används som konferensanläggning.

Från Strömsholm körde vi åter norrut och hamnade i Hallstahammar. Här har bedrivits ståltillverkning sedan 1600-talet och här grundades stålföretagen Bulten 1873 och Kanthal 1931, vilka utnyttjade kraften i Trångsfors. Båda företagen finns idag kvar i annan form, men mycket av lokalerna utnyttjas nu av mindre företag.

På Bulten arbetade från 1945 en viss Thore Skogman, född 1931. Redan tidigt började han att skriva visor, tonsätta dem och även sjunga inför publik, första gången på en lokalrevy 1950. Runt 1960 hade han lyckats så bra att han kunde försörja sig på sin musik. Thore flyttade till Stockholm 1958 och återvände aldrig mer som bosatt i Hallstahammar. Vid sin död 2007 var han skriven i Karlstad.

I Hallstahammar besökte vi det lilla minnesrum över Thore Skogman som Sune Karlsson skapade i Folkets Hus 2011. Sune visade oss även runt och berättade om Thore Skogmans liv och karriär. Thore var upphovsman till 1243 låtar, varav många skrevs för andra artister, spelade med i fyra filmer, gjorde otaliga folkparksframträdanden och var sommarpratare vid två tillfällen. Tyvärr tar Hallstahammars kommun dåligt vara på det reklamvärde som Thore Skogman borde utgöra. En staty i plåt stående på en bult på Hammartorget från 2016 är i övrigt det enda som finns.

Trångsfors m.fl. forsar i Kolbäcksån gjorde denna omöjlig som segelled. Därför byggdes Strömsholms kanal från Mälaren till Smedjebacken under 1700-talet. Den stod helt färdig 1795. Kanalen är 107 km lång varav 12 km grävd. Den har 26 slussar, varav 8 i Hallstahammar, med en sammanlagd lyfthöjd på 99 m. På väg till lunchen på Brukshotellet, som ligger vid kanalens strand, passerade vi några av de ganska små slussarna.

Efter flera händelserika timmar smakade Wallenbergarna på hotellet alldeles utmärkt, men ännu bättre smakade den överraskande "efterrätten". Den bjöd vår duktiga guide Irene Sangermark på. Hon visade sig vara en rutinerad revyartist som under 25 år drivit Västeråsrevyn tillsammans med sin man Olle. Hon kände därför Thore Skogman och många andra revyartister mycket väl och hade även uppträtt tillsammans med honom vid flera tillfällen. Nu hade hon ställt samman ett potpurri på Skogman-låtar som hon sjöng och berättade till under ett drygt halvtimmeslångt och mycket uppskattat program. De flesta låtarna var välkända för många av oss och vi inbjöds även att sjunga med. Det blev en bejublade final.

Efter en dag fylld av upplevelser i Västmanland var det till slut dags att vända busen österut igen för färd åter mot Enköping. Stort tack till arrangörer, chaufför och inte minst vår trevliga guide.

Vid pennan
Stig F